

Nader onderzoek steenmarter
en vleermuizen
ter plaatse van:

Oude Oxersteeg 3
Deventer

projectnummer

180927

Verantwoording

Rapport	
Type onderzoek	Nader onderzoek
Locatie onderzoek	Oude Oxersteeg 3 te Deventer
Projectnummer	180927
Versie rapportage	1
Auteur	Dhr. M. Vos
Controle en vrijgave	Mevr. S. Westbroek MSc.
Paraaf vrijgave	
Datum	7 november 2018

Opdrachtgever	
Naam	Klein Roessingh Deventer BV
	P. Reichholtstraat 40
	7429 AS Colmschate
Contactpersoon	Dhr. J.W. Wolters

Uitgevoerd door

MILIEU ADVIESBUREAU

Info@ecoreest.nl
www.ecoreest.nl

Kantoor Zuidwolde
Industrieweg 20
7921 JP Zuidwolde
Tel: 0528 373 982

Kantoor Appingedam
Opwierderweg 160
9902 RH Appingedam
Tel: 0596 633 355

Kantoor Almere
Transistorstraat 91-34
1322 CL Almere
036 82 00 397

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een nader steenmarter- en vleermuisonderzoek, verricht ter plaatse van **Oude Oxersteeg 3 te Deventer**, in opdracht van **Klein Roessingh Deventer BV**.

Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien:

- de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is
- de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken
- het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doelstelling.....	5
1.2	Kwaliteitsborging	5
1.3	Leeswijzer.....	5
2	ONDERZOEKSLOCATIE	6
2.1	Beschrijving onderzoekslocatie.....	6
2.2	Werkzaamheden.....	9
3	ONDERZOEKSOPZET	10
3.1	Vleermuizen	10
3.2	Steenmarter	10
4	RESULTATEN	12
4.1	Vleermuizen	12
4.2	Steenmarter	12
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	14
5.1	Conclusies per soortgroep	14
5.1.1	Functie van het plangebied voor vleermuizen.....	14
5.1.2	Steenmarter	14
5.2	Vervolg.....	14
5.2.1	<i>Ontheffing</i>	14
5.2.2	Zorgplicht	14
5.3	Verantwoording.....	15
	LITERATUUR	16

Bijlage 1 Nadere informatie wetgeving

Onze rapportage is opgezet in kleur, om het u bij het lezen van het digitale document visueel aantrekkelijk te maken. Uiteraard kan het document ook op papier worden afgedrukt, waarbij we willen wijzen op de mogelijkheid om het document in zwart-wit af te drukken om kosten en toner te besparen.

1 Inleiding

In opdracht van Klein Roessingh Deventer BV is door Eco Reest BV een nader onderzoek uitgevoerd naar steenmarters en vleermuizen ter plaatse van de Oude Oxersteeg 3 te Deventer.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Vanwege het beoogde project is een quickscan uitgevoerd door Eco Reest ter plaatse van het terrein (Eco Reest, rapportnummer 180638, datum 11 april 2018). Hieruit is naar voren gekomen dat de locatie geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarters. Om vast te stellen of uit te sluiten dat zich verblijfplaatsen van één of meerdere soorten op de locatie bevinden is nader onderzoek uitgevoerd. Tevens is bepaald of de locatie leefgebied vormt voor een van de genoemde soorten.

Doel van het nader onderzoek is tweeledig:

- Er wordt vastgesteld of en hoe panden binnen het onderzoeksgebied worden gebruikt door vleermuizen of steenmarters. Bij aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen wordt tevens de functie (kraam- zomer- of paarverblijfplaats) van de verblijfplaatsen bepaald. Daarnaast wordt vastgesteld of er essentiële vliegroutes of foerageergebieden aanwezig zijn.
- Er wordt bepaald of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

1.2 Kwaliteitsborging

Eco Reest streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren.

Eco Reest is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Naast kwaliteit is onafhankelijkheid van groot belang om onze opdrachtgever van dienst te zijn met het beste advies voor zijn vraagstuk. Wij merken dan ook op dat er geen functionele relatie bestaat tussen opdrachtgever en Eco Reest BV, hetgeen betekent dat het advies van Eco Reest onafhankelijk is van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en maakt gebruik van een overkoepelende ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse soorten (ontheffing FF/75A/2014/061, geldig tot 16 maart 2020).

Conform de eisen uit onze ethische code behandelt Eco Reest BV alle gegevens vertrouwelijk, waarvan wij kennisnemen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, behoudens in geval van wettelijke verplichtingen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoekslocatie besproken. Hoofdstuk 3 bevat een onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. Besloten wordt met hoofdstuk 5; de conclusies en advies voor eventueel benodigde vervolgstappen voor het project.

2 Onderzoekslocatie

In dit hoofdstuk is de onderzoekslocatie beschreven en weergegeven.

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is gelegen aan de Oude Oxersteeg 3, in het zuidwesten van de bebouwde kom van Deventer. De locatie bestaat uit een garagebedrijf en enkele bijgebouwen. Daarnaast is verharding aanwezig in de vorm van onder andere parkeervoorzieningen. Binnen en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie is veel groen aanwezig in de vorm van grasland, struiken, heggen en bosschages. Grenzend aan de onderzoekslocatie bevindt zich een boerderij met bijbehorende boerenschuur. Aan de zuid- en oostzijde van de onderzoekslocatie is een watergang aanwezig. De boerderij met bijbehorende schuur en de watergang zullen voor zover bekend niet worden aangetast.

In onderstaande figuur (2.1) is de onderzoekslocatie aangegeven.

Figuur 2.1. Onderzoekslocatie (rood omlijnd) aan de Oude Oxersteeg 3 te Deventer (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

In figuur 2.2 tot en met 2.5 zijn overzichtsfoto's opgenomen van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.2. Te slopen garagebedrijf binnen de onderzoekslocatie.

Figuur 2.3. Te slopen garagebedrijf binnen de onderzoekslocatie.

Figuur 2.4. Te slopen schuren binnen de onderzoekslocatie.

Figuur 2.5. Weiland en bomen binnen de onderzoekslocatie.

2.2 Werkzaamheden

De opdrachtgever is voornemens om het garagebedrijf ter plaatse van de onderzoekslocatie te beëindigen en op het perceel nieuwbouwwoningen te realiseren. Hiervoor dient het huidige garagebedrijf en een bijbehorende schuur te worden gesloopt. De boerderij met bijbehorende boerenschuur zullen in de toekomstige plannen worden ingepast en worden aan de buitenzijde niet aangetast.

Ten behoeve van de werkzaamheden worden mogelijk bomen gekapt en struikgewas verwijderd. Er worden geen watergangen aangetast.

3 Onderzoeksopzet

In dit hoofdstuk zijn de methoden van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

3.1 Vleermuizen

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen uit de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2017). Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden door middel van vier bezoeken. Hiervan zijn twee rondes uitgevoerd tijdens de kraamtijd van vleermuizen. Daarnaast zijn twee bezoeken uitgevoerd tijdens de paartijd van vleermuizen. Tegelijkertijd met het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn ook de functie vliegroute en leefgebied onderzocht.

Met behulp van een batdetector D240x is de aanwezigheid van (kraam- zomer- of paar-) verblijfplaatsen van vleermuizen in de panden in beeld gebracht. Gedurende de bezoeken is de onderzoekslocatie twee uur lang onderzocht op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Drie onderzoeksrondes hebben plaatsgevonden in de avonduren, na zonsondergang. Eén ronde is uitgevoerd vanaf twee uur voor zonsopkomst. Hierbij zijn geluids- en visuele waarnemingen genoteerd en ultrasone geluiden van vleermuizen opgenomen.

Analyse van opgenomen vleermuisgeluiden heeft, waar nodig, plaatsgevonden met behulp van het programma Wavesurfer of Batsound. Hierbij is met behulp van sonogrammen het in het veld opgenomen geluid op soort gedetermineerd.

Het onderzoek naar vleermuizen heeft op de volgende data plaatsgevonden:

Tabel 3.1. Uitgevoerde onderzoeksrondes vleermuizen.

Bezoek	Datum (2018)	Starttijd	Weer	Aantal Veldwerkers	Typen verblijfplaatsen
1	31 mei	21:45	Droog, 22°C, 1 Bft.	1	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
2	3 juli	03:15	Helder, 16°C, 1 Bft.	1	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
3	14 augustus	21:30	Half bewolkt, 21°C, 1 Bft.	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen
4	5 september	04:55	Droog, 17°C, 1 Bft.	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen

3.2 Steenmarter

Voor het onderzoek naar de steenmarter is gedurende een periode van een week een wildcamera geplaatst binnen de onderzoekslocatie. Vervolgens zijn de beelden van de camera gecontroleerd op de eventuele aanwezigheid van een steenmarter.

De wildcamera stond gedurende de periode 31 mei tot 7 juni binnen de onderzoekslocatie. De camera stond zodanig gepositioneerd dat takkenhopen, rommelhoekjes en toegankelijke schuurtjes in beeld waren. Dergelijke locaties zijn optimaal geschikt voor steenmarters om te rusten, verblijven en foerageren. Daarnaast is de onderzoekslocatie gedurende verschillende veldbezoeken geïnspecteerd op de aanwezigheid van sporen van de steenmarter, zoals prooiresten en uitwerpselen.

Figuur 3.1. Locatie wildcamera (gele stip) binnen onderzoekslocatie (rood omlijnd).

4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Er zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen binnen de onderzoekslocatie. Bovendien is binnen de onderzoekslocatie geen (zwerm)gedrag waargenomen dat wijst op een verblijfplaats van vleermuizen. Hieruit wordt geconcludeerd dat er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen de onderzoekslocatie.

Foeragegebied

De onderzoekslocatie en naastgelegen watergang worden gebruikt om te foerageren door gewone dwergvleermuis. Het gaat om lage aantallen. Bovendien is in de directe omgeving voldoende soortgelijk habitat aanwezig in de vorm van tuinen en plantsoenen. Het gaat daarom niet om essentieel foeragegebied.

Vliegroutes

De watergang die grenst aan de onderzoekslocatie wordt in de kraamperiode als vliegroute gebruikt door 5 tot 10 exemplaren van de gewone dwergvleermuis. Deze vleermuizen vlogen van zuidelijke naar noordelijke richting. In de paarperiode zijn geen aanwijzingen getroffen die duiden op de aanwezigheid van een vliegroute binnen of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

Figuur 4.1. Vliegroute gewone dwergvleermuis (oranje pijl) t.o.v. onderzoekslocatie (rood omlijnd)

4.2 Steenmarter

In de periode dat de wildcamera in het veld stond is drie keer een opname gemaakt van een passerende steenmarter (zie foto 4.2. tot en met 4.4.). Op de beelden zijn geen aanwijzingen aangetroffen dat de steenmarter gebruik maakte van potentiële verblijfplaatsen binnen de

onderzoekslocatie. Hoewel de camera gericht stond op een geschikte takkenhoop en geschikte openingen in bebouwing, is niet waargenomen dat de steenmarter de bebouwing of takkenhoop betrad of verliet. Daarnaast is de steenmarter slechts tijdens drie van de zeven nachten één maal per nacht waargenomen. Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een verblijfplaats van de steenmarter. Het is daarom aannemelijk dat de steenmarter de onderzoekslocatie slechts gebruikt om te foerageren / passeren en dat verblijfplaatsen van de soort zich buiten de onderzoekslocatie bevinden.

Foto 4.2. Steenmarter passerend op 1 juni 2018 04:20.

Foto 4.3. Steenmarter passerend op 3 juni 2018 03:32.

Foto 4.4. Steenmarter passerend op 6 juni 2018 03:22.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies per soortgroep

5.1.1 Functie van het plangebied voor vleermuizen

Uit de veldbezoeken voor het vleermuisonderzoek komt naar voren dat er geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn binnen de onderzoekslocatie. Bij de voorgenomen werkzaamheden worden verblijfplaatsen niet aangetast.

Wel wordt de naastgelegen watergang gebruikt als vliegroute en foerageergebied door vleermuizen. Indien lichtuitstraling naar deze watergang zoveel mogelijk wordt voorkomen, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht. Lichtuitstraling kan worden voorkomen door geen openbare verlichting te richten op de watergang. Ook is het gunstig als de woningen niet met hun ramen gericht zijn op de watergang. Als dit wel het geval is, kan lichtuitstraling worden voorkomen / beperkt door bijvoorbeeld het aanplanten van een haag, of het plaatsen van een schutting langs de waterkant.

In de bouwfase kan lichtverstoring worden voorkomen door gedurende het zomerseizoen (april - eind oktober) alleen werkzaamheden bij daglicht uit te voeren, of verstoring door licht voorkomen door het goed afstellen van verlichting (verlichting alleen daar richten waar nodig en geen verlichting richten op de watergang), het gebruik van afschermd armaturen en/of bouwverlichting tussen 20.00 en 7.00 uitschakelen.

Mits lichtuitstraling naar de watergang wordt voorkomen, worden geen nadelige effecten verwacht op vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden en is een ontheffing van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen niet nodig.

5.1.2 Steenmarter

De onderzoekslocatie wordt door de steenmarter gebruikt om te foerageren / passeren. Verblijfplaatsen van de steenmarter zijn niet aangetroffen binnen de onderzoekslocatie. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn voldoende alternatieve foerageergebieden voor de steenmarter voorhanden in de vorm van tuinen en openbaar groen. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de steenmarter is daarom niet nodig.

5.2 Vervolg

5.2.1 Ontheffing

Er is zijn geen verblijfplaatsen of essentiële foerageergebieden van beschermde soorten aangetroffen. Mits lichtuitstraling naar de watergang zoveel mogelijk wordt voorkomen, is een ontheffing van de Wet natuurbescherming niet nodig.

5.2.2 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

5.3 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Als er vragen zijn naar aanleiding van het onderzoek dan kunt u contact opnemen met ons bureau.

Eco Reest BV
S. Westbroek

LITERATUUR

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017.

Lindeboom, R. Gierzwaluwen in de stad Groningen. *De Grauwe Gors*. Jaargang 43 (2016): 26-34.

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017)
Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming,
versie juli 2017.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Gierzwaluw, versie 2.0., december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Huismus, versie 2.0., december 2014.

Wortelboer, R. 2015. Gierzwaluwen nader bekeken: tien jaar waarnemingen met camera's bij nesten. *Limosa* 88 (2015): 57-73.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017

www.avifaunagroningen.nl
www.BIJ12.nl
www.ndff.nl
www.natuurloket.nl
www.soortenbank.nl
www.sovon.nl
www.synbiosis.alterra.nl/
www.ravon.nl
www.vleermuis.net
www.vlinderstichting.nl
www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1

NATUURWETGEVING

In Nederland is de bescherming van soorten sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet Natuurbescherming.

De Wet natuurbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling.

Binnen de Wet natuurbescherming wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen Europees beschermde soorten (artikel 3.5 soorten) en nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 soorten). De lijst Europees beschermde soorten bestaat uit soorten die genoemd zijn in:

- Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a
- Bijlage 2 verdrag van Bern
- Bijlage 1 verdrag van Bonn

Vogels

Ten aanzien van vogels is in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het volgende opgenomen:

- Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.

Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Bovenstaande houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels is een ontheffing nodig. Net als onder de Flora- en faunawet, zijn nestplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Overige Europees beschermde soorten

Voor overige Europees beschermde soorten (uit bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn) is Artikel 3.5 van toepassing. Volgens dit artikel is het verboden Europees beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;

- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Overige nationaal beschermde soorten

In de Wet natuurbescherming is een lijst met Nationaal Beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming houdt in dat het verboden is nationaal beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van deze lijst een vrijstelling geldt.

De provincie waar de ingreep plaatsvindt is in de meeste gevallen het bevoegd gezag.

MILIEU ADVIESBUREAU

Eco Reest

Advies vanuit een groen hart

